

Barcelona 11 de Gener de 1924

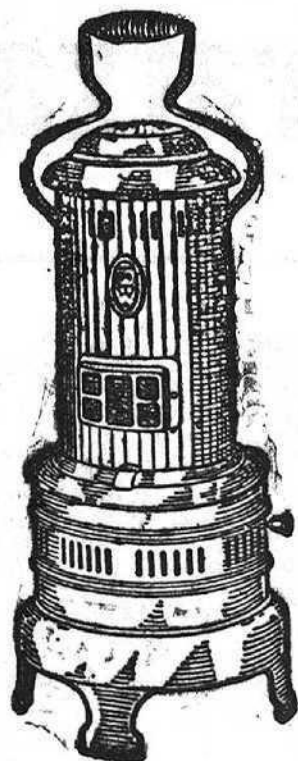
L'Esquella de la Torratxa

Any XLVII Número 2340 | 15 cèntims — Atrassats, 30

L'ANY RECENT NAT

—Qui m'empararà amb aquest fred que pela?

BING
Flama roja

ESTUFES A PETROLI

BING

SENSE OLOR NI FUM

LA MES ELEGANT

LA MES PREFERIDA

LUDOLPHI

A FLAMA BLAVA

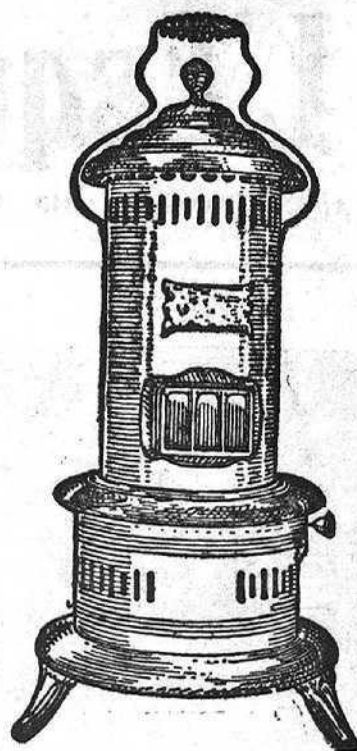
LA MILLOR EN LA SEVA CLASSE

Les dues funcionen a gas de petroli

UNIC DIPOSIT :: Venda al major i al detall

DE-NEGRI

Consell de Cent, 296 (xamfrú Rambla Catalunya) - BARCELONA

LUDOLPHI
Flama blava

PIANOS ELECTRICS PER A BAR
— GRAN MARCA ALEMANYA —

FRATINOLA

PREUS I MODELS DIFERENTS

Marcia Registrada

ROTLLOS DES DE 5 PTES.

Sovinteig de Novetats

Ocasions en aparells
precedents de canvis per
: les nostres marques :

CASA WERNER

Ronda Universitat, 31

Telèfon 1474 A.

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

:: PENELLONS ::

EL MILLOR REMEI:

TOPIC GILKENS

Preu del remei: 1'25. En venda: Segalà, Rambla de les Flors, 14 y Farmacies

BAZAR DE LA UNION

OBJECTES D'ESCRITORI

Unió, núm. 3 BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Els que sempre pateixen

Després de sortir els ex regidors empresonats, un amic ens pregunta:

—Saben qui són els que més se'n han alegrat d'aquestes lliberacions?

—Les famílies?

—No; els regidors.

—Els posats en llibertat?

—No, els que són al Municipi.

Efectivament, sembla que estaven compromesos per certes promeses, i l'escarcellament era la continuació en la joia municipal, l'arrelament en el càrrec, el tenir un nom, un escó, una paraula demanada, una comissió, una acta i un municipal. La seva divisa «tranquil·litat i bones sessions», tornava a ésser ferma. L'ex regidor al carrer equivalia al regidor a cà la ciutat. L'ex regidor amb la màxima dignitat dins de la màxima serenitat, produïa el regidor amb la màxima autoritat dins de la màxima seguretat. Per això més que els pares i que el fills, i les dones, i els germans, i els cosins i demés parents, els que acolliren la grata nova amb més alegria foren ells. Els seus cors també havien rebut cuita d'escarcellament.

Pobres regidors nous! Ells gaire bé no parlen, gaire bé no accionen, gaire bé no tenen nomenada, gaire bé no són regidors, encara que ho siguin. Ells tenen el pressentiment de que ells a la regidoria, com tothom en aquesta vida, avui hi són i demà no. Una temporada patiren perquè es deia que serien destituïts, fent-se un Municipi de reial ordre. Una altra temporada, han tornat a patir, perquè algú havia juntat la seva sort a la dels ex regidors. Ara tornaran a patir, davant de l'anunci de la publicació de la nova llei municipal. Estan condemnats a neguit permanent. Estan sofrint totes les coses tradicionals que representen una engúnia: l'espasa de Damocles, el nu gordià i la roda de Sisifo.

Els altres, els antics, no tenien cap pena, i en canvi fruïen d'anomenada, de llibertat de paraula i d'acció, feien administració, feien política, i feien lo que podien, no veien cap espasa, ni punyal damunt

els seus caps, i ningú els hi demanava cap solidaritat arriscada. Ells no havien demanat la regidoria, i aquesta amb una ingratitud manifesta, els donava a beure una intermitent beguda amarga que un dia s'anomenava destitució i dimissió un altre. Per als antics totes les glòries i tots els profits. Per a ells totes les obscuritats i totes les obstinències.

Ningú sap lo que durarà l'inquietud dels nous regidors, estan com estan a la mercè de tots els acon-teixements i de totes les reformes municipals. La seva pena és la de no tenir, com sota l'antic règim, un terme fixe, uns anys de plas per a les seves funcions. La vida seria aleshores tan alegre! La vida ara, és, al contrari, tan torturadora! Tant ho és, que finida la ventura de la regidoria i reintegrats a les seves llars, podran dir lo que el bon burgès del temps de la repù-blica:

—Quants anys té? —li preguntaven.

—Cinquanta quatre, però s'ha de descomptar un, el de la república, perquè allò no era viure.

Aleshores sempre n'hi havia de passar alguna. Com ara que els regidors, més que els ex regidors, han sortit de la presó, però arriba la menaça de la reforma de la llei municipal. I, francament, per a uns regidors interins, això no és viure.

PARADOX

El camí

El carrer de la Diputació és un mal carrer. No té empedrat, i els autos boten, i els cotxes trontollen. Això ho ignoraven, sens dubte els regidors, que no comptaven amb que un dia arribarien a anar pel carrer de la Diputació, que és el carrer de la presó. Quan passaren els primers ex regidors, es digueren els uns als altres, detinguts i agents:

—Mal camí!

—Sí, mal camí!

Cada un portava les seves cabòries, però després dels primers, vingueren els segons, ja més joves!

—Mal camí—digué l'agent.

I un dels detinguts, respongué:

—Seria qüestió de dir als nous regidors que l'adobin, perquè aquest comença a ésser un carrer de molt trànsit.

Les gràcies

Entre els desempresonats n'hi havien tres o quatre que són atencistes. A l'arribar a la seva Penya, es produïren les naturals congratulacions.

—El felicitó.

—Caram! Quina alegria.

—Deuen estar contents?

Arribà, després En Pujols, el poeta i filòsof, que ja és sabut es exremadament cortès. Cortès i una mica cínic. Es dirigí an els ex regidors amics i els hi digué, tot allargant-los-hi la mà:

—Moltes gràcies, per tot lo que han fet per nosaltres.

Enginy de França

Cada setmana rebem una nova visita d'una nova companyia estrangera. Marxa la de la Magdalena Roch, francesa, i ve la d'En Darío Nicodemi, italiana.

Magdalena Roch, ens donà *Sapho*, extreta de la novel·la de l'Alfons Daudet. Es una comèdia deliciosa, que conserva viva tota la melangiosa gràcia de l'original. I un crític ens contava, en el saló de descans del «Roma», la paròdia de la dedicatòria que En Daudet posà a la novel·la:

—El pròleg.

—Aquesta dedicatòria diu senzillament: «Per als meus fills quan tinguin vint anys». Però Sapho, era una *cocota*, i desseguida va canviar la dedicatòria així. «Per als meus fills quan tinguin vint francs».

Notícies d'En Lerroux

Fa una temporada que el nom de l'Alexandre Lerroux no sona com sonava. Què es deu haver fet del nostre Garibaldi? Potser ha anat a curar an En Blasco Ibáñez? Potser conspira? Potser—encara—prepara la república?

La veritat és que—a no ésser els conspiradors—ningú sap on para ni on devalla.

Però nosaltres ho sabem.

Nosaltres ho sabem tot.

En Lerroux té una parada de torrons en el portal d'una casa del carrer de Pelai.

S'assegura que l'Emilià Iglesias, veí d'aquell carrer, li ha aconseguit el permís per a l'instal·lació de la parada.

Vostès, en llegir aquest *potin*, potser riuran.

En Lerroux, torronaire? Sí, senyors; En Lerroux torronaire! Què té d'estranyar? No està arruïnat? Doncs bé ha de viure d'alguna cosa! Ja que no pot viure dels republicans—que ja no en queden—viu dels torrons.

Un país de broma

Sempre hi ha hagut una colla de gent—sempre vol dir des del regnat d'Isabel La Catòlica, aquella regina que es passava sis mesos sense mudar-se la ca-

misa—que, desvagats, no sabent en què ocupar les hores de la seva vida, s'han ocupat d'*hispano-americanisme*. Nosaltres, francament, no hi creiem en aquest *cuento del hispano-americanisme*. Creiem que els americans—ens referim sempre als de parla espanyola, més o menys espanyola—no ens tenen cap mena d'afecte i reneguen de l'hora en que Colón els va descobrir.

Nosaltres sentim una compassió un xic irònica per ells. Ens fa l'efecte d'un país en el que no hi ha més que lloros, cocos, i guaiaba. Ens fa l'efecte d'un país mal traduït del francès al *caló*—com deia de Portugal aquell subtil esperit que fou l'Eça de Queiroz—d'un país que es pren massa en seriò al *gaucho*, el *payador*, la *milonga*, i tres o quatre coses més, empalagoses i fàcils a la caricatura.

Nosaltres en tenim aquest concepte pels grans elogis que d'aquell país ens en ha fet un còmic. I nosaltres, així com no tenim confiança en l'*hispano-americanisme*, tampoc tenim confiança amb els còmics.

El triomf

Ah, el bon home! Tenia la certesa que no influïen en res les oracions als Sants, ni el tropear amb cotxes de morts, enessin buits o plens, vinguessin de cara o de tras-cantó, però tenia una debilitat supersticiosa: la dels dotze grans de raïm al·lentrar a l'any nou. Prou s'havia fet totes les reflexions a imaginar, però hi creia. Tenia més fe ell que tots els cristians i mahometans i budistes plegats. Una fe golafre si es vol, però fe a la fi que feia engollir-li, un per un, els dotze granets misteriosos de la bonaventura al caure las campanades sonores de la Sèu, tan acompassades, de tan llarg interval, que donaven temps i tot, si es volia, de pelar-se'ls.

Tots els anys, menys aquest darrer, l'hauríeu vist tot sol, arraulit en un recó, esperar l'hora de l'encantament. Ell no hauria anat mai a demanar res al Crist de Lepant, en la solemne hora que ho dona tot, perquè no hi creia, però deixar-se de comparèixer en un dia com el del naixement d'un nou.

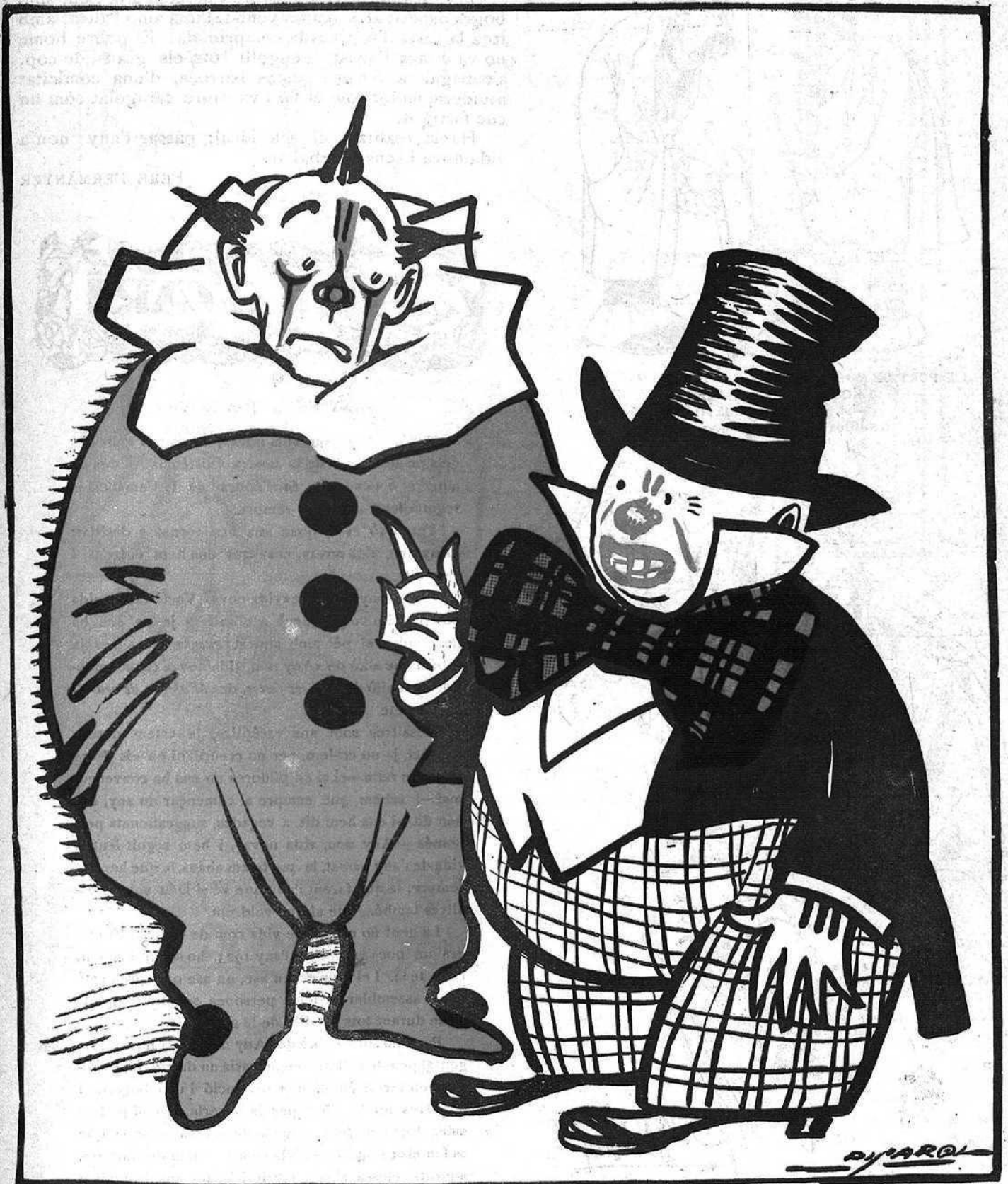
D'aquí el martiri. Aquell constipat, aquella tos... No va poder sortir. El seu dolor no tenia límits.

—Serà un any de pegal—va exclamar aturidit.

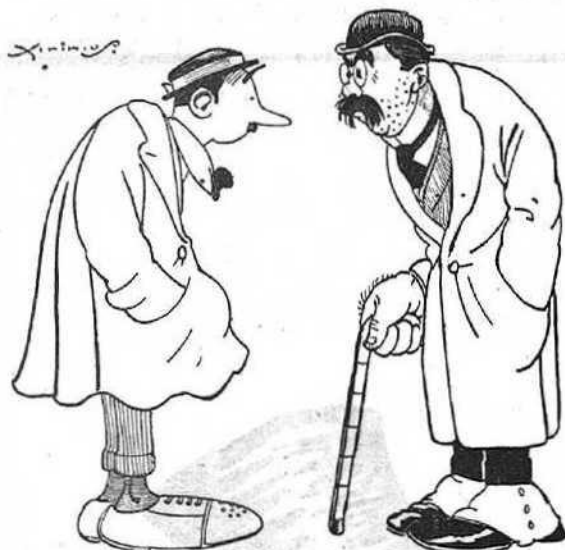
Però la solució va trobar-la la família. Va dur-se l'hora exacta de fora. S'obriren portes i balcons per si el vent arrastrava el so. Es donaria tota la corda al rellotge. Ah, el rellotge maleït!

—Que no falti res. Tingueu-m'ho tot a punt—no parava de dir del llit estan. I tothom es bellugava i tenia una engúnia.

N'era la culpa el tretze odiós del més nou i el pobre funcionari volia esgrimir l'u del més u com un sabre de fils. Era una esperança. Hi ha qui la té en la rifa de Nadal! Per ell, per això, la millor rifa era que tornessin a cridar-lo a les oficines els seus, entronitzats de nou, i que pogués tornar altra volta a fer veure que

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

L'ESPORT DE MODA

—Que ja no apréns de boxejar?
—Sí, però després de la primera lliçó pràctica,
les altres me las faig donar per escrit.

DEL TEMPS PASSAT

—En el meu temps esperàvem la Gloriosa!..
I ara no sé pas què esperem?

treballava. Amb quin dalit s'engolliria els dotze grans!
Però les dotze varen caure i no com a la Sèu, sinó
boges esperitades, empenyent-se l'una amb l'altra, amb
tota la fúria d'una corda comprimida. El pobre home
no va donar l'abast; s'engolli tots els grans, de cop,
s'enuagà, va fer uns gestes barroés, d'una comicitat
atuïdora, morat com el fel i va caure caragolat com un
cuc fastigós.

Havia realitzat el seu ideal: passar l'any nou a
vida nova i sense treballar.

PERE PERMANYER

«ANY NOU, VIDA NOVA»

Això: «Any nou, vida nova», ho sentim a dir des
dels primers anys de la nostra existència... i des de
aquella època—que és l'època de la Camància—
seguim fent la vida de sempre.

Per això avui, quan ens han tornat a desitjar:
«Any nou, vida nova», nosaltres ens hem enfadat, i
hem dit:

—No, senyor, res de «vida nova»! Vostè faci la vida
que pugui o vulgui, però a nosaltres ja no ens ha
de pendre el pèl amb aquest *cuento*. Nosaltres ja
sabem que això de «Any nou, vida nova» és una men-
tida com allò de: *Felices festes*, de: *M'alegro de veure'l*
bo, etc., etc.

Nosaltres som uns escèptics, ja estem desen-
ganyats, ja no creiem, per no creure, ni en els dotze
grans de raïm—el vi en píldores no ens ha convençut
mai—i sabem que sempre al començar un any, ens
han dit—i ens hem dit, a vegades, suggestionats pels
demés—«Any nou, vida nova», i hem seguit fent la
vida de l'any passat, la que feiem abans, la que hem fet
sempre, la que farem l'any que vé si Déu vol i nos-
altres també... que sí que voldrem.

La gent no canvia de vida com de camisa. El que
era un poca vergonya l'any 1923, ho seguirà essent
l'any 1924. I el que és un ase, un ase que pren cafè
per a assemblar-se a les persones, seguirà fent vida
d'ase durant tots els dies de la seva vida.

Per a nosaltres això de «Any nou, vida nova», se-
guir al peu de la lletra, significaria un daltabaix, un de-
sori, un terratrèmol, una revolució i una bogeria. I
nosaltres no hi estem per la bogeria. No hi podem
estar. Ens hem fet una mena de closca—com la que
es fan els caragols—amb la vida que hem dut fins ara,
aquesta closca s'ha endurit i ja no ens la podem
treure de sobre, sinó volem donar un espectacle:
l'espectacle de quedar-nos nuets a la via pública.

Per això nosaltres seguirem dient, amb una alegre
resignació: «Any nou... vida vella»!

XARAU

AL RESTAURANT

—Que hay que comer?
 —Hay nabos con coles, hay rap con salsa.. (Aquest número ha passat per la prèvia censura militar).

LICEO

En aquest teatre, com a present de reis, ens han donat *Mari-nela*, l'òpera d'En Pabissa, estrenada la temporada anterior. No cal dir-ne una paraula, ja que, en el seu dia, vàrem dir totes les necessàries. Però fem constar la nostra satisfacció en veure que l'obra d'un autor català no es queda en les tres o quatre representacions de ritual, i sembla incorporar-se al repertori.

També ens han donat el *Parsifal*. Mai vé malament.

ROMEA

Madeleine Roch i Jean Yonnel ens han fet una visita. En aquesta visita ens han obsequiat amb la *Phedre*, de Racine, *La course du Flambeau*, d'Hervieu, i la *Sapho*, de Daudet.

Bo és que de tant en tant, com més de tant en tant millor, acudeixin a la nostra ciutat companyies estrangeres. Però per què aquestes companyies no ens donen les obres més dignes i originals que han estrenat darrerament?

Phedre, tota la gent d'una mitjana cultura la coneix.. i l'ha oblidat.

Aquest alexandrí de Racine, com el de Corneille, tan agradable als francesos, tan enfàtic, tan encarquerat, tan acartronat, en el teatre, pel nostra gust, és completament desagradable. Dels poetes clàssics francesos.. lliureu-nos, Senyor! Sobre tot quan fan teatre.

La course du Flambeau tots l'hem vista, i, anys enrera, l'hem aplaudida. Avui el nostre aplaudiment és més discret, Avui veiem la trampa. I si abans ens admirava aquesta trampa,—o sigui el *truc*, el recurs—avui ens sembla una cosa bon xic despreciable. El teatre ha d'ésser quelcom més que cartró i paper pintat, crits i exacerbacions al melodrama.

En aquestes dues obres tan dispars, per la seva manca absoluta de vida, pel seu conflicte de cartró, és impossible jutjar el treball d'uns artistes. És pot, sí, observar la seva discreció, la seva distinció.

Sapho, la comèdia d'Alfons Daudet, ja és altra cosa. *Sapho* és

una comèdia que s'apropa més a la nostra vida, a les inquietuds de la nostra vida.

Es una comèdia pertanyent al gènere sentimental—un dels gèneres que França ha escampat amb més èxit per Europa—precursora, podríem dir, del *Montmartre*, de Frondaie; del *Poliche*, de Bataille; i del *Die Haidelberg*, de l'alemany Meyer Forster. I aquí sí, en *Sapho*, Madeleine Roch i Jean Jonnel mereixen tots els nostres aplaudiments.

TIVOLI

Doña Francisquita, la bella comèdia lírica del mestre Vives, segueix omplint aquest teatre. Per cert que ara, en vista de l'èxit de *Doña Francisquita* tothom—el tothom dels autors dramàtics—es disposa a estrenar obres quina acció tingui lloc en el segle

XIX. Sabem ja d'una obra en la que el protagonista és En Lluís Candeles, el famós bandoler.

COMIATS I RESUMS DE COMPANYIES

GOYA

Amb *Mary Luz*, comèdia anglesa, de Barrie, traduïda per En Martínez Sierra—obra perfectament incolora, i d'un valor escàs—s'ha despedit la companyia Díaz-Artigas. Entre les obres estrenades recordem *Seis personajes en busca de autor*, de Pirandello, i *Las hermanas de amor*, de Bataille.

VICTORIA

També aquest teatre ha tancat les seves portes. Malgrat la

direcció de l'Anselm Fernández, la temporada no ha sigut profitosa. Entre les obres estrenades, recordem *En la Cruz de Mayo*.

NUEVO

Una temporada inexplicablement desgraciadíssima. Malgrat tenir obres de la importància de *Los Mosqueteros del Rey*—única que podem recordar com a èxit veritat—artistes de la categoria d'En Gorgé, En Vendrell, En Ferret, En Viñas, i la Racionero, la temporada no ha sigut lo brillant que *havia d'ésser*. No sabem si atribuir-ho a la direcció o a la empresa, però el fet és que, uns o altres, no han sapigut fer altra cosa que allunyar al públic del teatre que millor començava la temporada.

Bos

FUTBOL

M. T. K. - Barcelona.

Les belles actuacions de l'equip hongarès en els primers partits que celebrà contra el *Barcelona* i el record que deixaren del seu joc matemàtic, feren que l'anunci dels ara celebrats portés al camp de Les Corts nombrós públic.

PER A POGUER ANAR AL TEATRE

A casa el revenedor
no acudir-hi és lo millor.

Creu-me, posa mà a l'armilla
i, ¡de cap a la taquilla!

L'equip del *M. T. K.* conserva les principals característiques del seu joc, sempre noble i elegant, però no ha arribat a produir aquella forta impressió que deixà de llur primera visita, degut, sens dubte, a la absència forçosa d'alguns principals elements. No obstant, feu en el segon partit una ermosa «exhibició» de bon futbol, que demostrà que continua essent un equip temible.

El *Barcelona* presentà els dos dies, equips formats principalment per jugadors del reserva, lo que feu que el seu joc estigués faltat de compenetració i unitat, que fou substituïda per una gran fe i codícia que portà al *Barcelona* a resultats honorables.

El resultat del primer dia fou de 1 a 0, a favor dels hongaresos, i el del segon, un empat a dos *goals*.

El senyor Larrañaga, que arbitrà els partits, no passà de regular.

U. T. E. - Europa.

Els partits celebrats entre aquests equips portà al camp dels *gracientes* nombros públic, encara que aquest no acudí en el número que l'importància dels encontres mereixia.

El *U. T. E.* continua essent aquell gran equip que recordàvem, dominant el pas curt i imprimint a les jugades una gran rapidesa, que desconcerta als contraris.

Davant aquest perillós rival, l'*Europa* jugà amb molta voluntat i coneixement de joc, que feu que la victòria s'inclinés per al seu bàndol per 2 *goals* a 0 el primer dia, i per 4 a 2 el segon.

L'àrbit, senyor Vidal, estigué bé amb llurs decisions.

BOXA

Un gran èxit esdevingué la vetllada que presenciada per nombros públic, que sortí satisfet dels resultats dels combats, fou celebrada divendres de la passada setmana al «Circo Barcelonés». Els resultats foren els següents:

Deodatt-López feren *match* nul. Mompó-Puig, guanyà En Puig per punts. Rey-Blasco, aquest que, recorda l'estil d'En Gironés guanyà per punts, no sense que En Rey demostrés la seva classe.

Geo Margan-Marco, feren el combat de la nit i un dels més emocionants que hem presenciat. En Marcos estigué molt valent i En Morgan ens demostrà les seves condicions de fort encaixador. El senyor Casanovas parà el combat a l'últim *round* per l'estat d'inferioritat que es trobava En Marcó, donant la victòria an En Morgan.

Armanet-Gironés: El nostre rei del *k. o.* aconseguí un altre triomf al deixar en tal situació al sisè *round* an el campió de Normandia. Aquest, que és molt ràpid, no pogué contrarrestar an En Gironés, que feu gala d'una gran serenitat i ciència, que feia suposar el resultat del combat des d'un principi. Cal esperar molt d'aquest xicot.

I per avui, res més.

FERRAN

POTSER MASSA

L'altra dia un aficionat a les arts plàstiques em deia:

- Oi que se'n fan moltes d'exposicions?
- Potser massa—li vareig respondre.
- I de paisatges, sobre sot—afegí.
- De paisatges, massa, sense potser. L'any

ELS ROMÀNTICS

— Matat tu, primer, i... després em mataràs a mi!

passat, hi hagueren a Barcelona cent cinquanta exposicions; comptem-les només a vint-i-cinc quadros cada una i tindrem que ens passaren pels ulls 3.750 pintures, sense comptar els centenars de l'Exposició de Primavera, res, que l'ofici de crític és un mareig. Oh, i encara sort que els escultors no treballen gaire, que sinó...

El meu interlocutor preguntà:

— I va seguint l'abundor artística?

— Abundor diu? Una veritable torrentada d'art, més encara, un diluvi implacable... Miri, a «El Camarín» En Maginet Oliver exposa un grapat de paisatges de tons daurats i verds finíssims, que mereixen ésser mirats per lo bonics i ben copsats; és un noi que té cop d'ull i una paleta neta perquè sí; a les «Galerías Arenas», En Francesc Labarta hi té uns quants paisatges panoràmics, fermes de construcció i de llums encertades, els quals fan les delícies dels excursionistes, amb tot i conservar l'agre de la terra on foren pintats; a les «Layetanas», dos paisatgistes més, En Dariu Vilás, que ha fet a la comarca de Camprodon en bona collita de *diorames*, alegres i frescos amb caça claps de verd que enamora i En Lluís Foix, un pintoret que se'n-

treté en empaitar al soli que de tant en tant logra dir-li: «Per tot et deixo»!

—Si que són paisatges!—fa el bon *amateur*.

—Esperi's, esperi's, a les «Galeries Dalmau», En Jaume Mercadé, exposa, al costat d'unes joies molt boniques, uns paisatges del camp de Tarragona, que no ho són gaire, però que resulten bastant justos amb ses coloracions enfarinades, junt amb unes quantes flors ben tractadetes. A «El Siglo»...

—Escolti.

—Digui...

—I de figura no se'n pinta?

—Així, així...

—I no se'n exposa?

—Una miqueta, per anar tirant, ara mateix En Darru Vilás ens mostra també un plafons decoratius ben dibuixats i compostos amb gust, en els quals s'hi veuen figures de tamany natural...

—Tira peixet!

—Darrerament, a la joieria Valentí, En Callicó, un noiet que encara no té bigoti, hi ha exposat un grapat d'estudis de figura fets al llapis plom, que res tenien de pesats, ben al contrari...

—Un noi que promet, no?

—Per últim a «Cân Parés», l'Antón Farré, que és una arna en el ram de fer dones maques i elegants, exposa unes quantes mosses d'aire parisenc, dibuixades amb un *salero* de primera i plenes de picardia.

En Farré, però, és també un valent paisatgista que

procura apropiarse a la Natura, com si fos també una noia maca.

Entre els paisatges que exposa, cal esmentar un tros de jardí de Versalles i una ermita envoltada per la calitja estiuenca que donen l'hora com un bon rellotge «Omega».

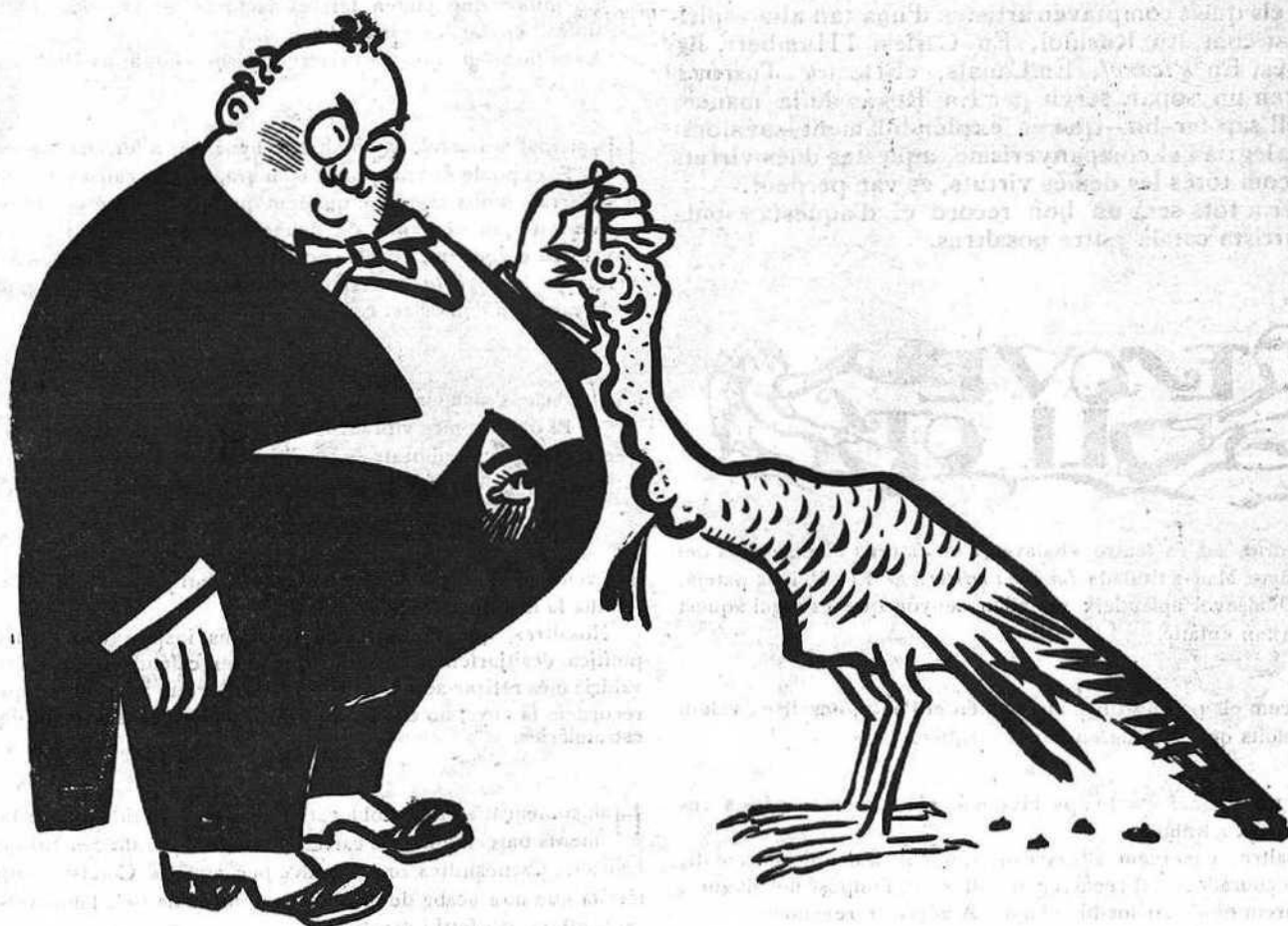
C. ARBÓ

Rosa esfullada

Em dol l'haver-te estimat gens, rosa esfullada,
que t'ha tocat tothom qui ha volgut
i la carn de tes fulles deshonrada
és flama del pecat d'un cos vengut.
Boig d'amor i neguit jo t'he plorada,
en tu hi veia el meu cel de joventut
i no ets res més que una rosa esfullada
que un aire pèstilent ha corromput.
Fes fulles roges, finament traïdores,
amaguen les espines fíbladores
que el meu cor tan vilment han destroçat.
M'he perdut en tes fulles purpurines
si un altre incaut es perd en tes espines
que sàpiga que molt t'hi esfullat.

SALVADOR PERARNAU

«EL PAVO REPUBLICANO»

—Veig que com més m'engreixo jo, més t'aprimes tu!

Lluís Bagaria

Ha passat uns dies al nostre costat En Lluís Bagaria. No cal dir que, avui, és En Bagaria un dels bons caricaturistes—amb Gulbransson, Heine, Chaz Laborde, —del món, perquè tothom ho sap. Una colla d'amics,

D'ALTRE TEMPS

En Bagaria, En «Pícarol», En Padilla i En Ventura (†)
quan començaven a moure enrenou.

entre els que's comptaven artistes d'una tan alta espiritualitat com En Rusiñol, En Carles, l'Humbert, En Nogués, En «Pícarol», En Canals, el Doctor Turró, li donaren un sopar, servit per l'en Regàs de la manera que ell sap fer-ho—que és esplèndidament—avalorat per l'alegria i el companyerisme, aquestes dues virtuts que, com totes les demés virtuts, es van perdent.

Per a tots serà un bon record el d'aquesta estada de l'artista català entre nosaltres.

A Madrid, en el teatre «Eslava», s'hi estrenà una comèdia del senyor Maura titulada *La dona misteriosa*. El públic la patejà. Clar. Qualsevol aplaudeix res d'un senyor que es digui aquest cognom tan enfàtic.

Així com els polítics turcs abandonen el Poder, nosaltres veiem a molts que s'apoderen de les turques.

Amb tot i ésser en temps hivernal, els cans fan de les seves bordant a tothom.

Nosaltres coneixem altres cans que ens tenen desencantats, són els cobradors del recàrrec, o millor dit, l'impost del lloguer. Haurem de donar-los-hi la bola... A veure si reventen.

Els fabricants de sifons i gaseoses venen barallant-se a fi de donar un xic de propaganda als seus gèneres.

Nosaltres, francament, hem de dir sense cap empaig que cada dia notem pitjor fabricació en totes aquestes begudes que abans ens delectaven.

El voler guanyar avui dia nostres fabricants en les llurs produccions, fa que moltes vegades al destapar una ampolla, ens hem vist obligats a llençar el líquid.

Per ço, quan nosaltres llegim aquestes polèmiques industrials, riem irònicament i fem el possible de no veure ni gaseosa ni barrejar sifon en res absolutament.

Es la millor propaganda que pot fer el públic.

Els mallorquins estan desesperats perquè els acaparadors se'ls emporten les gallines, lo que la ciutat quedarà aviat aniquilada d'aquesta bestiola avícola.

I en canvi a Barcelona vé encara més gallina, com si no n'hi haguessin prous amb les que hi han.

Cada dia llegim amortitzacions de places.

Aviat sols hi quedaran fermes els escombrariaires i els enterra-morts.

Són els únics que no tenen una cama al carrer i l'altre en actual servicio.

Ja no podem criar porc
Ni truja, naturalment.

El Directori ha fet una llei que hi posa trabes i resulta que s'ha de pagar per inspecció i altres coses més.

Els pagesos estan de desgràcia...

Lo millor que poden fer, és facturar les *marranes* i brutals bestioles i enviar-les a la cort.

Es el lloc lògic i on els criaran grassos, com hi ha Déu!

Ha arribat a Barcelona un altre senyor per a fer una inspecció. Si el poble és tan *cacauet* com ara, que ha callat sense posar a la barra a molts regidors, quedem que ni el llustre de botes.

Veritat que el paper de delators no ens escau i no volem davant de segons qui dir els pecats, mes hi han hagut casos que ni els de la *lligueta* han sigut homes rectes i conscients, ni els de la *casa* han demostrat conèixer l'honradesa.

A Larache s'inaugurà la «Casa de España».

El discurs més vibrant fou el del senyor Buey, que va dir que els terrenys sembrats és on s'hi vegeta i el cap es desenrotlla. El senyor Buey, fou felicitat. Naturalment.

Es veu que el senyor Ossorio i Gallardo no perd el temps i cada dia fa manifestacions.

Nosaltres, que el coneixem i no ens inspira cap confiança política, desitjaríem que, millor que el fer calendaris desafortunats, valdria més retirar-se a la vida privada, perquè a nosaltres, que el recordem fa anys, no ens fan ni fred ni calor les seves filípiques estrafolàries.

Han començat a ésser col·locats als aparadors de molts establiments barcelonins els cartells anunciadors de les properes festes de Carnestoltes, organitzades per aquella Comissió impertèrrita que no s'acaba de disordre mai, formada pels fabricants de serpentines, confetti i carotes.

Això és voler fer entrar el clau per la cabota. No en tenen prou aquells senyors amb què a Barcelona sia Carnestoltes tot l'any? Mireu que pel carrer es veu cada disfressa!

Els regidors de tot arreu, encartats en el famós procés dit de *Catalunya nació*, ja tornen a ésser a casa. Ens alegrem força, i més ens alegrem encara quan sien reintegrats als seus fogars respectius els processats, pel mateix motiu, pertanyents al «Centre de Dependents», avui tancat amb pany i clau per l'autoritat governativa.

A Madrid les sardanes han obtingut un èxit sorollós, esclatant. La premsa madrilenya es desfà en elogis de la nobla dansa catalana i de la cobla empordanesa que ha anat a tocar sardanes a la capital d'Espanya.

Ara vegin...

Ja estic veient com d'aquesta feta a Madrid diran:

*La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.*

Endavant.

Sembla que algunes cases del carrer de Salmerón, a Gràcia, s'ensorren. Uns diuen que s'ensorren de debilitat—com els passa a la majoria dels barcelonins—altres diuen que s'ensorren d'indignació.

Nosaltres pensem: I si de tot en tingués la culpa el *Metropol*? Les coses es fan tant a la babalà en aquesta terra!

Ara que estan de moda les coses d'Itàlia, ens plau reproduir aquests quatre versos de Carducci, el gran poeta:

*E il giorno venne; e ignoti in un desio
di veritate, con oposta fe,
decapitaro Emmanuel Kant, il dto,
Massimiliano Robespierre, il ré.*

Ha sigut desterrat el marquès de Cortina. Un marquès nada menos, que atrocidad!

CALENDARIS REBUTS

Casa Gol, instruments musicals.—Estomacal Bonet.—Belhóley i Llauger.—Joan Figuerola, I Cardús.—Casanelles i Cortadellas.—Butsems i C.^a.

Gràcies a tots!

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

Impremta «La Campana» i «L'Esquella»: Olm, 8.—Barcelona

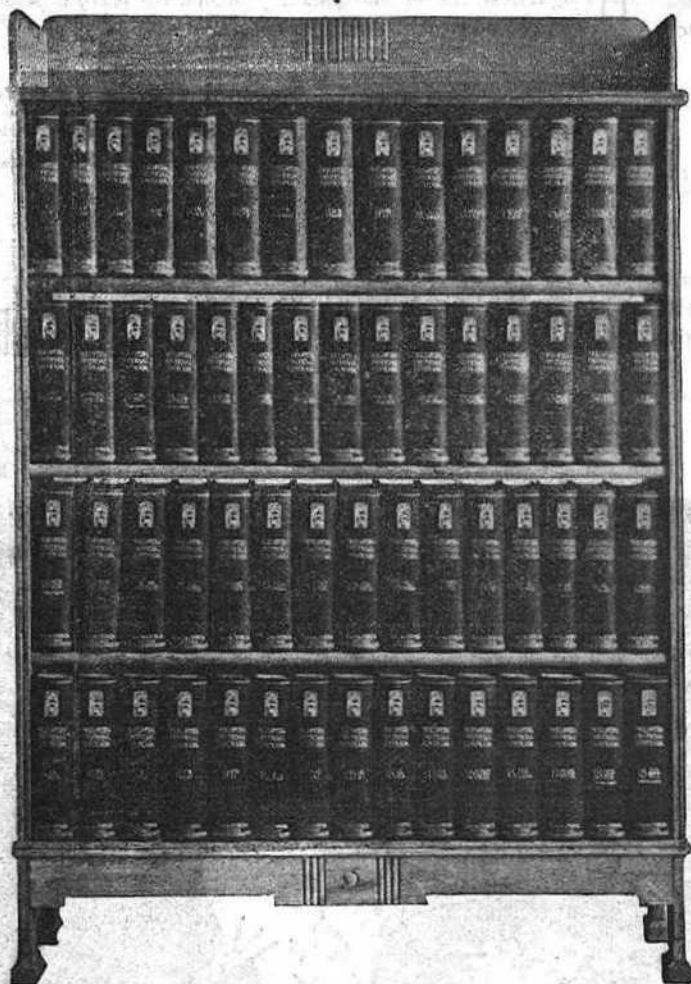

INNOCÈNCIA

El pare.—Ara has fet malbé les juguines que t'han portat els Reis?
La nena.—Es que s'ha tornat republicà!

ENCICLOPEDIA ESPASA

EL MILLOR DICCIONARI DEL MÓN

TOT S'HI TROBA-DE TOT PARLA-TRACTA DE TOT

No és tan sols el millor diccionari per ésser el més extens i el més modern i el de meravellosa il·lustració mai igualada; sinó pel seu contingut, rigurosament original; per la qualitat dels seus col·laboradors; per la modernitat de tot lo que descriu; per la riquesa de cites bibliogràfiques; per les biografies inèdites, que passen de deu mil; perquè té tres vegades més de veus que cap altre diccionari; per la importància donada a les etimologies, puix les té del sànscrit, hebreu, grec, llatí, alarb, llengües índies americanes, etc.; i perquè quasi bé totes les veus tenen la seva versió en francès, italià, anglès, alemany, portuguès i esperanto

Les té també en **Català**

La ENCICLOPEDIA ESPASA

és l'únic diccionari enciclopèdic on s'hi poden trobar totes les aportacions de la ciència nova; de la moderna indústria, de la tècnica de la *post-guerra*; els sorprenents avenços de la física i la química i l'electricitat; les més noves doctrines sociològiques; i les evolucions de Europa i del món, de la guerra ençà, amb tots els canvis haguts en el ordre geogràfic i polític. De cap altre diccionari es podria dir. Pot adquirir-se en condicions veritablement ventajoses. Demani'ns el prospecte il·lustrat i li enviarem de franc

"Librería Española" d'Antoni López :-: Rambla del Mig, 20. - BARCELONA

OBRA NOVA

CARLES PUJOL CLAVERÍ

LA NOVEL·LA I EL TEATRE

COMPON;

ELS FUGITIUS DE LA CIUTAT

NOVEL·LA I COMEDIA EN 3 ACTES

PREU:

Pessetes 4

ALMANAC

DE

L'Esquella de la Torratxa

Any 1924

Pessetes 1'50

Tapes per a enquadrar l'any 1924 de

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Tapes soles, Ptes. 5

Tapes i enquadració, Ptes. 7

El Año en la Mano

Agotada la edición económica :: Edición de lujo . . Ptas. 2

D'AQUI POCOS DIES

La Campana de Gràcia

ALMANAC per a aquest any 1924

PESSETES 0'80

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

LA TRISTESA DEL LLAPIS I LA PLOMA

— Amb tant vagar se'm rovellaran!